Nº. 8. 1849.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant, franco per post, is f 24 in het jaar, f 6 in de 3 maanden, en 10 cents voor afzonderlijke nommers.

WOENSDAG 10 JANUARIJ.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 29 December 1848, nº. 48, heeft Zijne Majesteit den heer *J. Bunge* bij continuatie benoemd tot lid der commissie voor de Rhijnvaart te Amsterdam.

Bij besluit van 6 Januarij jl., nº. 105, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot grietman der grietenij Oostdongeradeel, in plaats van S. baron van Heemstra, vroeger eervol ontslagen, te benoemen jhr. mr. *J. M. van Haersma de With.*

Bij besluit van 7 Januarij jl., nº. 42, heeft Zijne Majesteit benoemd:

tot secretaris der gemeente Heesch (Noordbrabant), in plaats van T. de Jong, vroeger ontslagen, *T. A. Wolters;*

tot burgemeester der gemeente Serooskerke (Zeeland), in plaats van S. Waling, vroeger eervol ontslagen, *L. Krepel.*

Bij Koninklijk besluit van den 7den Januarij 1849, nº. 47, worden, te rekenen van den 1sten Februarij aanstaande, de kantoren der directe belastingen en accijnsen te *Warga* en *Roordahuizum* (Friesland) vereenigd tot ééne ontvangst, hoofdplaats *Warga;* zijnde daarbij tevens benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Warga c. a., de heer *J. F. van Mansfeldt*, thans ontvanger te Roordahuizum.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

De laatste berigten uit Rome, die door Toscaansche dagbladen medegedeeld worden, loopen tot den 29sten. Men zag dien dag de bekendmaking van het besluit der regerings-junta te gemoet, waarbij de constituerende vergadering bijeengeroepen werd. Over het algemeen scheen de ontbinding der kamers een goeden indruk gemaakt te hebben en was de stad na dien maatregel rustiger geworden. In bijzondere berigten uit Parijs van den 7den wordt gezegd, dat de heeren de Sotomayor en de Paira, vertegenwoordigers van Spanje en Portugal te Parijs, uit naam van hunne regeringen aan het bewind van de Fransche republiek voorgesteld hebben om tot spoediger regeling der aangelegenheden van den Kerkelijken Staat, en ter voorkoming van de nadeelige gevolgen die de afzonderlijke gewapende tusschenkomst van eenige mogendheid in die aangelegenheden zou kunnen hebben, te Madrid een congres bijeen te roepen, waarop alle katholijke mogendheden zouden vertegenwoordigd worden. Ook in een dezer dagen door het Pruissische regeringsblad medegedeeld berigt uit Madrid werd reeds van zoodanig door de Spaansche regering aan onderscheiden mogendheden gedaan voorstel gewag gemaakt.

Het *Journal des Débats* van 7 Januarij meldt het volgende:

» Het is thans zeker dat alle betrekking tusschen de Sardinische Staten en Lombardije afgebroken is. De van Turijn en Genua komende postboden zijn aan de grenzen afgewezen. Ingevolge een bevel van den maarschalk Radetzky worden ook alle reizigers aan de grenzen teruggezonden, met uitzondering der koeriers van de diplomatie, en der vreemdelingen die met eigen rijtuig reizen en wier passen in allen deele in orde bevonden worden. Rijtuigen die alleen met goederen geladen zijn, worden toegelaten. De invoer van Italiaansche dagbladen is gestrengelijk verboden. Deze maatregelen schijnen het gevolg te zijn van het oorlogzuchtige manifest van het ministerie Gioberti, en van de uitgestrekte oorlogstoerustingen die in Piemont plaats hebben. De Turijnsche dagbladen maken gewag van bewegingen bij het Oostenrijksche leger, waaruit men afleidt dat de maarschalk Radetzky voornemens is de vijandelijkheden te hervatten, zonder eenen aanval af te wachten."

DUITSCHLAND.

De tekst der Oostenrijksche nota, door den heer von Schmerling aan het Duitsche rijksbestuur ingediend, waarvan in de laatste dagen meermalen en ook in ons nommer van gisteren melding is gemaakt, wordt thans door de *Ober-Postamts-Zeitung* medegedeeld en luidt als volgt:

» *Weenen*, 28 *December* 1848.

» Zonder in een bepaald onderzoek van het door den heer minister von Gagern aan de Duitsche nationale vergadering voorgelegde programma te treden, iets wat voor een ander tijdstip voorbehouden blijft, meen ik toch reeds thans de aandacht des ministers op de volgende punten te moeten vestigen: in dat programma wordt uitgegaan van het gevoelen, als ware Oostenrijk van meening in den op te rigten Duitschen bondsstaat niet te treden, dat is zich van dien uit te sluiten. De blootlegging van de staatkunde van het Oostenrijksche kabinet, gelijk zij den 27sten der vorige maand in den rijksdag te Kremsir geschied is, heeft evenwel uitdrukkelijk de regeling der Duitsche betrekkingen aan eene nadere overeenkomst voorbehouden, en eene bedoeling als ons in het programma des heeren von Gagern wordt toegeschreven, geenszins uitgesproken. Daaruit volgt, dat, als wij de praemissen niet toegeven, wij ook onmogelijk met de verdere daaruit afgeleide gevolgtrekkingen kunnen instemmen. Oostenrijk is nog heden eene Duitsche bondsmogendheid. Deze stelling, voortgesproten uit de natuurlijke ontwikkeling van duizendjarige betrekkingen, denkt het niet op te geven. Kan het gelukken, gelijk wij opregt wenschen en gaarne verwachten, dat eene inniger zamensmelting der verschillende bestanddeelen van Duitschland tot stand wordt gebragt, wordt het werk der staatsregeling, waaraan Oostenrijk deel neemt, op eene gewenschte wijze ten einde gebragt, dan zal Oostenrijk in dit nieuwe staatsligchaam zijne plaats weten te handhaven. In allen gevalle zou op de toekomstige regeling van den tot nu toe bestaan hebbende Duitschen statenbond in wezenlijkheid geanticipeerd worden, wilde men thans de verwijdering van Oostenrijk uit den, zoo als het in het gemelde programma heet, »op te rigten bondsstaat" als eene uitgemaakte zaak aannemen. Eene gevolgtrekking uit deze door ons als verkeerd aangegeven onderstelling komt ons voor te zijn de door den heer minister aan de nationale vergadering gevraagde magtiging, om de betrekking met het Oostenrijksche keizerrijk door middel van een gezantschap aan te mogen knoopen. Wij hebben even als alle andere Duitsche bondsstaten, eenen gevolmagtigde in de zetelplaats van het centraal bestuur. Zijne tusschenkomst zal gelijk tot nog toe voldoende zijn om de betrekkingen met het ministerie te onderhouden. U wordt derhalve opgedragen bij den heer von Gagern te bewerken, dat hij van deze aanknooping van diplomatieke betrekkingen om de boven aangegeven redenen afzie. Dat, wat wij zoeken, is eene gewenschte oplossing van het groote vraagstuk. Deze zal nu, daarvan moge de minister overtuigd zijn, langs den weg der onderhandeling tusschen de Duitsche regeringen, waaronder de keizerlijke den eersten rang inneemt, bereikt moeten worden. Gaarne zijn wij bereid hem bij het moeijelijke werk de hand te reiken. Wij verwachten ook van zijne zijde — en zijne uitstekende eigenschappen als staatsman regtvaardigen die hoop — eene juiste waardering der omstandigheden en die bereidvaardige tegemoetkoming die alleen tot eene bevredigende oplossing leiden kan. Ontvang, enz.

» SCHWARZENBERG."

— Het bovengemelde ministeriele blad meent te weten, dat Beijeren en Hannover reeds te Londen hebben te kennen gegeven, dat zij zich niet onder een rijks-opperhoofd zullen stellen, maar eenvoudig even als Oostenrijk aan eene eenvoudige volkenregtelijke bonds-betrekking met het overige Duitschland de voorkeur zullen geven.

— Het Pruissische regeringsblad maakt twee den 2den Januarij door den Koning, onder voorbehoud van nadere goedkeuring door de wetgevende magt, uitgevaardigde verordeningen openbaar. De eerste dezer verordeningen, die beide bestemd zijn om met 1 April aanstaande in werking te treden en voor het geheele rijk, behalve het gebied van het hof van appel te Keulen, van kracht zijn, strekt tot invoering eener nieuwe regterlijke organisatie, met opheffing van alle heerlijke en gepriviligieerde regtspraak, overeenkomstig de bepalingen der nieuwe constitutie. Bij de tweede verordening wordt, mede in overeenstemming met de bepalingen der constitutie, de mondelingen en openbare regtspleging met gezworenen in strafzaken ingevoerd. Omtrent de gezworenen wordt daarin bepaald, dat als zoodanig geroepen zullen kunnen worden alle Pruissen die den ouderdom van 30 jaren bereikt hebben, in het volle genot hunner burgerlijke regten zijn, lezen en schrijven kunnen en minstens één jaar woonachtig geweest zijn in de gemeente waar zij hun verblijf houden. Uitgezonderd zijn de ministers en onder-secretarissen van staat, de regterlijke ambtenaren, de ambtenaren van het openbaar ministerie, de regerings-presidenten, de directeurs der belastingen in de provinciën, de landraden, de presidenten en directeurs van politie, de militairen in active dienst, de bedienaars der godsdienst, de onderwijzers op de lagere scholen, de dienstboden, zij die 70 jaren oud zijn, en eindelijk zij die niet minstens opbrengen of 18 thalers in de *Klassensteuer* of 20 thalers in de grondbelasting, of 24 in het patentregt; welke laatste bepaling echter niet toepasselijk is op advocaten, notarissen, hoogleeraren, geneesheeren en de verdere beambten, die door den Koning aangesteld zijn of wier bezoldiging 500 thalers bedraagt.

— De *Wiener Zeitung* behelst de navolgende, door het stedelijk bevelhebberschap uitgevaardigde proclamatie, waaruit blijkt, dat de rust in die stad nog verre is van geheel hersteld te zijn:

» Niettegenstaande herhaalde waarschuwingen en de meest afschrikkende voorbeelden, is het helaas tot heden toe niet gelukt de openbare orde genoegzaam te verzekeren; er moeten integendeel scherpere maatregelen genomen worden tegen die onruststokers, die met elk gezag den spot drijven en elke wet met voeten treden. Daar nu echter de ondervinding geleerd heeft, dat een groot, ja het grootste gedeelte der ingezetenen van Weenen door inblazingen van lieden, die van elders worden afgezonden, op het dwaalspoor gebragt en tot handelingen verleid zijn, die men vroeger van de getrouwe en weldenkende Weeners niet had durven verwachten, zoo wordt bevolen, dat alle vreemdelingen, zoowel buitenlanders als te Weenen niet te huis behoorende Oostenrijkers, wanneer zij geene voldoende opheldering kunnen geven omtrent hun gedrag in maatschappelijk en politiek opzigt en omtrent de noodzakelijkheid van hun verblijf, zich uit Weenen moeten verwijderen. Zij, die zich mogten verstouten deze

verordening op nieuw te trotseren, en ontdekt mogten worden zonder voorzien te zijn van het door de overheid af te geven bewijs, dat het verblijf vergund is, zullen aan zich te wijten hebben de strengheid, die ten hunnen aanzien zonder onderscheid van persoon gebruikt zal worden.

» Weenen den 31sten December 1848."

Hetzelfde blad maakt ook een door het ministerie van binnenlandsche zaken uitgevaardigd bevelschrift openbaar, waarbij, naar aanleiding van de in de verschillende provincien aangegeven klagten over de ergerlijke losbandigheid van een deel der tegenwoordig uitkomende dagbladen en vlugschriften, en bij het ongenoegzame der voorloopige ministeriele verordeningen van 18 Mei ll., in afwachting eener nadere definitive wet en in het belang der vrijheid van drukpers zelve, eenige bepalingen omtrent dit onderwerp worden vastgesteld. Zoo wordt, onder bedreiging van eene geldboete van 100 gulden of van eene gevangenisstraf van 14 dagen in geval van onvermogen, verboden het aanplakken van plakschriften en het verkoopen en verspreiden van deze zoowel als van vlugschriften; van welk verbod alleen uitgezonderd zijn de aankondigingen van schouwburgvoorstellingen, van verkoopingen, verhuringen en dergelijke. Voorts wordt bij dit bevelschrift bepaald, dat de uitgever of wel de redacteur van elk dagblad of ander periodiek geschrift van politieken inhoud van elk blad of elke aflevering voor de verzending een door hem onderteekend exemplaar aan den daartoe aangewezen overheidspersoon moet inleveren; zullende de uitgever en redacteur bij overtreding van dit voorschrift eene geldboete van 100 gulden beloopen.

— Te Weenen zijn den 3den dezer de volgende berigten uit het hoofdkwartier van den veldmaarschalk Windisch-Grätz, van 31 December, openbaar gemaakt:

» De snelle voortgang der krijgs-operatien in Hongarije heeft naauwelijks den noodigen tijd gelaten, om het publiek met de voornaamste gebeurtenissen bekend te maken. Een veldtogt die in 14 dagen al de tegen Pesth gerigte kolonnes, de linker tot aan Kaschau, die welke over de Jablunka getrokken is, tot Neustadel, de derde van Tyrnau in de rigting van Neutra, de vierde van Pressburg tot voor Comorn, het hoofdleger na de zegepralen bij Babolna en Moor tot voor Ofen, eindelijk de regter-vleugel-kolonne van Steinamanger en Körmend in de rigting van Szallay-Egerszeg en den noordelijken oever van het Platten-meer gebragt heeft, — kan, zoo als natuurlijk is, niet veel tijd tot een geordend verslag overlaten. De tot nog toe gescheiden kolonnes, welker aanvoerders slechts zelfstandig en volgens het eenvoudige woord: voorwaarts! handelen moesten, zullen zich thans meer tot oplossing van het groote vraagstuk vereenigen. Die oplossing kan niet twijfelachtig zijn. Een wèlgeordend, slagvaardig leger, dat altijd, in weerwil van alle ontberingen en zwarigheden; jubelend ten strijde trekt, steeds in geestdrift ontvlamd door zijne hooge aanvoerders, van de regtvaardigheid der heilige zaak die het verdedigt doordrongen, tegenover eene bende oproerlingen, wien niets meer heilig is (want zij vernielen zonder nadenken de laatste welvaart van hun volk), aangevoerd door dweepers, die uit de lagere rangen des legers weggeloopen, of uit den advocatenstand overgegaan zijn en niet het geringste begrip van de aanvoering eens legers hebben, dàar kan de uitslag wel aan geen twijfel onderhevig zijn. Het misleide bedrogene volk begint uit zijnen droom te ontwaken. Vol berouw keert zoo menigeen, die slechts verrast of verblind was, terug en spoedig zal het verfoeijelijke drama eindigen, dat eenige razenden tot schrik van hun eigen land opgevoerd hebben. Zoo verkrijgt de oorlog in Hongarije meer en meer een bepaald karakter. De ordelooze hoopen verdwijnen, als nevelen, voor de geregelde magt, en wat nog eenig eigendom bezit, wendt zich tot de bescherming van de hare kracht hernemende wet.

» Den 22sten had het uiterste vleugel-corps onder den luitenant veldmaarschalk graaf Schlick de gansche landstreek van de Karpathen tot zuidelijk boven Kaschau volkomen tot rust gebragt. De opstandelingen waren in het binnenste van de comitaten van Torna en Alba-Ujvar gevlugt, welke reeds vroeger onder het schrikbewind der gevolmagtigde commissarissen Kossuth, Irany, Tarkaszany, graaf Haller, Pulsky en Ladislas Ujhazy gestaan hadden. De graaf Schlick beijverde zich de gestoorde orde in alle steden weder te herstellen, — zooveel mogelijk de lasten, welke het inrukken van eene groote menigte troepen veroorzaakt, voor het geheel en al geplunderde land te verminderen, de welgezinden te bemoedigen en de verdoolden tot hunnen pligt terug te brengen. Graaf Stephan Szirmay, een der aanzienlijkste en invloedrijkste bewoners van het comitaat van Saros, bood ons aan een vrijcorps op te rigten, hetwelk ook reeds door den grooten voorraad, welken de opstandelingen bij hunne vlugt achterlieten, gekleed en gewapend is, en tot handhaving der veiligheid van binnen met goeden uitslag wordt gebruikt. Den 3osten December had de luitenant-veldmaarschalk, graaf Wrbna het nu bereids van den kant van het eiland Schüt en de beide oevers van den Donau ingeslotene Comorn opgeëischt. Een voormalig gepensionneerd keizerlijk officier, Meytheny, meenende dat de door hem aan den opstandeling Kossuth gezworen eed meer verbindend is dan die, welken hij vroeger zijnen Keizer had gezworen, heeft de overgave tot heden nog geweigerd. De Donau en Waag zijn zoo vast bevroren, dat men met het zwaarste geschut overal deze rivieren kan overtrekken, welke de hoofdverdediging dier vesting uitmaken. Ook hier kan de uitslag niet twijfelachtig zijn, en de regtmatige straf moet weldra de verraders treffen.

» Dat de leiders der operatien van het leger der opstandelingen zoowel in die operatien zelve als ook in de allerwege aangelegde verdedigingswerken de schromelijkste onkunde doen blijken, bewijst het gebeurde bij Raab. Eene doelloos omgehouwene laan van de schoonste populieren tusschen Raab en Hochstrass, in eene aan houtgewas arme treurige streek, waar zij zoowel bij nacht als bij sneeuwjagt aan de reizigers, voor wie elk ander spoor van den weg verloren was, tot rigtsnoer dienden; even doelloos aangelegde veldverschansingen op de grootste schaal, tot welker bezetting dubbel zooveel troepen en geschut benoodigd waren; eene negen voet diepe, met 300 pond kruid gevulde mijn welker plaatsing en werking zich in eene geheel opene streek, die men van zelf zich genoopt ziet te ontwijken, volstrekt niet belangrijk was te achten en niet te verklaren is; om van andere schandelijke middelen niet te gewagen, van welke wij slechts een zullen vermelden, welks uitvoering alleen door het snelle voortrukken van het tweede leger-corps op het eiland Schütt verhinderd werd. Eene hoeveelheid versch geslagt vleesch, dat voor de vesting Comorn bestemd was, maar in het laatste oogenblik niet kon worden vervoerd, wilde men vergiftigen en zoo aan onze troepen overlaten, gelijk vele geloofwaardige bewoners van Raab getuigen kunnen. Alleen de snelle bewegingen onzer troepen hadden deze schanddaad, die haars gelijke alleen in de vermoording van 53 gevangene Croaten in Güns vindt, verhinderd. Onder beschaafde volken is nog nooit een oorlog van dezen aard gevoerd, en wij twijfelen of zelfs onder wilden zulke vooraf beraamde schanddaden plaats hebben gevonden. De vernieling van allen eigendom, van zoo vele bloeijende instellingen treden daarbij op den achtergrond. Zoo zijn uit de keizerlijke stoeterij van Babolna 103 paarden en 138 ten verkoop bestemde ossen geroofd. En aan de spits van al deze verfoeijelijke daden staat deels de hooge adel des lands, deels de zoo zeer geroemde beschaafde stand, die het licht en het geluk der vrijheid zelfs in de naburige Staten verspreiden zou. Maar de lankmoedigheid des hemels schijnt hare grenzen bereikt te hebben, en de kracht der nieuwe regering zal het begonnen werk voltooijen en zoo al niet de oude welvaart, want die is voor eeuwen verwoest, dan toch orde en regt weten te herstellen. De schuldigen, en dit zijn slechts eenige woelgeesten der hoogere en vermogende klassen en niet het volk in het algemeen, zullen met leven en eigendom de schadevergoeding, zoover deze mogelijk is, moeten dragen. Zoo werd reeds in het comitaat van Eisenburg op de eigendommen van de opstandelingen graaf Lodewijk Bathiany, graaf Anton Zapary, graaf Kasimir Bathiany en Vidos door de mobile kolonnes, die tevens de gansche streek ontwapend hebben, beslag gelegd."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's Gravenhage, *den 9den Januarij* 1849.

Dezer dagen is van regeringswege, na gedaan onderzoek, afwijzend beschikt op een verzoek, in October ll. ingediend door Johannes Douwes Dijkstra, daglooner te Niezijl, gemeente Grijpskerk, in de provincie Groningen, om geheele of gedeeltelijke teruggaaf van de boete van f 12, door hem betaald wegens invoer van eene koe uit Friesland, in strijd met de in zijne woonplaats bestaande keur.

GESCHIEDKUNDIG OVERZIGT der verbeteringen, in de laatste jaren daargesteld in de verpleging van krankzinnigen in Nederland, enz., enz.

[Vervolg; zie onze vier vorige nommers.]

IIIde RUBRIEK.

Splitsing der vertrokkenen.

In deze rubriek zijn de vertrokkenen onder verschillende onderdeelen gebragt, waarvan wij echter, als die van het meeste gewigt, ons vooral bij de overledenen en herstelden zullen bepalen, daar het nut der andere onderdeelen, als niet-krankzinnig-bevondenen, niet-verbeterden, en verbeterden, vooral is om te voorkomen, dat deze niet verkeerdelijk onder de herstelden worden gerangschikt, hetgeen echter in de tabellen van eenige der bijzondere gestichten nog meermalen is voorgekomen, maar door ons, ten gevolge van een speciaal onderzoek, weder is hersteld. Wij zullen hierbij alleen opmerken, dat het tevens als eene heilzame vrucht der wet van 1841 kan beschouwd worden, dat de 19 niet krankzinnige mannen en 18 niet krankzinnige vrouwen, gedurende deze drie jaren in de verschillende gestichten opgenomen, allen binnen eenen bepaalden tijd ontslagen zijn, terwijl, bij gemis van voorschriften dienaangaande, het ligt had kunnen gebeuren, dat eenigen derzelven langer van hunne vrijheid waren beroofd geworden.

Om vooreerst de verhouding der sterfgevallen tot het getal krankzinnigen te vinden, hebben wij ons niet kunnen bepalen bij het getal opgenomenen in de drie jaren, maar wij hebben het geheele aantal verpleegden, dat is, het getal op 1 Januarij 1844 aanwezig, met het getal opgenomenen tot ultimo December 1846, moeten bijeenvoegen, daar van de vroeger aanwezigen ook velen gestorven zijn.

Rekenen wij dit per jaar afzonderlijk, dan zijn in de geneeskundige gestichten, in:

1844	overleden	134	op	1259	verpleegden	= 0,10,6
1845	»	124	»	1333	»	= 0,09,3
1846	»	154	»	1440	»	= 0,10,7

of voor de drie jaren dooreen gerekend, in welke het getal der aanwezigen op 1 Januarij 1844 en der in de drie jaren opgenomenen te zamen bedraagt 2085, op 412 = 0,19,8 of 0,20; welk aanzienlijk verschil in de evenredigheid ontstaat, doordien bij de zoo even gemaakte jaarlijksche berekening, onder de verpleegden, telkens dezelfde personen, die van het vorige jaar op 1 Januarij van het volgende in verpleging waren gebleven, weder in de rekening hebben moeten worden opgenomen, om het getal verpleegden in dat jaar te vinden.

Vergelijken wij nu deze sterfte in de voorhanden gestichten met de sterfte in het algemeen, dan zien wij uit het Jaarboekje van 1847 (pag 118), dat de verhouding van het aantal sterfgevallen in 1845 tot de bevolking op 1 Januarij van dat jaar, is 39,9 op 1000. In de geneeskundige gestichten stierven in 1845 van de 1333 verpleegden 124 of op 1000 berekend 93. Dus stond de sterfte in Nederland dat jaar tot die in de geneeskundige gestichten als 39,9 : 93 of ongeveer als 1 : 2,5.

Verbeterd uitgegaan zijn in { 1844 = 28; 1845 = 33; 1846 = 36 }

Het getal herstelden is, even als het getal overledenen, in 1845 minder geweest dan in de beide andere jaren; hetzelve bedroeg namelijk:

in { 1844 = 140; 1845 = 125; 1846 = 147 }

412

Het is inderdaad eene zonderlinge toevalligheid, dat in deze drie jaren in de geneeskundige gestichten juist even zoo velen gestorven als hersteld voorkomen, namelijk 412.

Wij hebben gemeend in de berekening der verhouding van de herstelden ons alleen tot het getal opgenomenen te moeten bepalen, omdat onder de op 1 Januarij 1844 aanwezige krankzinnigen zich zoo vele onherstelbaren bevonden, die reeds veel jaren in de verschillende gestichten en bewaarplaatsen waren verpleegd, dat het mede opnemen van deze in de berekening eene verhouding zoude gegeven hebben, welke minder de waarheid naderde, terwijl het geringe getal later herstelden uit de bevolking vóór 1 Januarij 1844 in de gestichten aanwezig, slechts, gelijk wij zullen zien, van eenigen noemenswaardigen invloed op de uitkomst in dat jaar heeft kunnen zijn. Berekent men zoo de verhouding van de herstelden tot de opgenomenen op 100, dan verkrijgt men:

in { 1844 = 0,34; 1845 = 0,32,7; 1846 = 0,36,3 }

Wanneer men nu nagaat, dat er onder de in 1844 herstelden zich meer

dan onder die in de beide volgende jaren zijn hersteld, bevonden van degenen, die reeds op 1 Januarij 1844 aanwezig waren, hetgeen, zoo als wij reeds opmerkten, op de uitkomsten van 1844 eenen voordeeligen invloed heeft uitgeoefend, zonder welken dezelve beneden die van 1845 zouden gebleven zijn, dan schijnt men uit deze opklimmende verhouding der herstellingen den gunstigen invloed van de voortgaande verbetering der gestichten te mogen afleiden.

Berekent men nu het geheele getal opgenomenen in de drie jaren tot dat der herstelden, dan staat hetzelve als 1210 tot 412 of 0,34. Splitst men dit volgens de sekse, dan verkrijgt men:

646 opgenomen mannen tot 220 herstelde mannen = 0,34
564 " vrouwen " 192 " vrouwen = 0,34

Zoodat ten opzigte der herstelling tusschen de sekse geen verschil schijnt plaats te hebben (1)

In de bewaarplaatsen zijn

gestorven in	1844 = 12	hersteld in	1844 = 9
	1845 = 6		1845 = 2
	1846 = 8		1846 = 4
	26		15

Wij achten het onnoodig om met opzigt tot deze cijfers in eenige ontwikkeling te treden, vermits, eensdeels, het getal personen in de bewaarplaatsen verpleegd en opgenomen, te gering is om daarop evenredigheden te berekenen, aan welke eenige wezenlijke waarde toegekend zoude kunnen worden, en die personen, anderdeels, allen behooren tot de verouderde krankzinnigen.

Vergelijken wij nu de voormelde uitkomsten in de geneeskundige gestichten in deze drie jaren verkregen, met die, welke in andere landen worden opgegeven, dan hebben wij zekerlijk dubbele redenen om ons te verheugen, vooral indien wij hierbij in aanmerking nemen, dat er nog slechts zes jaren zijn verloopen sedert de algemeene krachtdadige verbetering der gestichten in Nederland is aangevangen. Het is echter geenszins gemakkelijk deze vergelijking met eenige juistheid te verrigten, daar algemeene statistieke tabellen van een ander land voor deszelfs geheel tot nog toe bijna niet bekend zijn, en dus de uitkomsten voor geheel Nederland met die van afzonderlijke buitenlandsche gestichten, voor welke de opgegeven getallen van herstelden door bijzondere oorzaken en omstandigheden dikwijls zeer sterk verschillen, naauwelijks vergeleken kunnen worden.

Voor Engeland loopen al dadelijk onderscheidene opgaven uit elkander. Volgens Esquirol zou eene berekening over twaalf Engelsche gestichten van 1748 tot 1820 eene verhouding opleveren van 0,37,42 (2) herstelden. Dr. Schlemm geeft eene tabel, volgens welke in negen Engelsche gestichten voor behoeftigen 0,36,95; in zes gestichten voor gegoeden en behoeftigen 0,46,87; in acht gestichten door milde bijdragen bestaande, 0,40,94; in de particulie gestichten te Londen 0,25,65, en in de particuliere gestichten der provincien 0,42,24, hersteld zouden zijn (3). Bij de zamentrekking der opgenomenen en der herstelden in de voormelde door laatstgenoemden schrijver behandelde gestichten, verkrijgt men 69,394 opgenomenen en 28,592 herstelden of 0,41,2 herstelden. De hoogste en de laagste evenredigheden in alle deze gestichten zijn 0,54,86 voor dat te Gloucester en 0,14,82 voor dat te Surrey; waaruit blijkt hoezeer de uitkomsten in de onderscheidene gestichten verschillen; terwijl wij geheel instemmen met des schrijvers opmerking, dat men de waarde der gestichten niet naar het getal der herstellingen alleen bepalen kan, vermits daarbij tevens op vele bijomstandigheden gelet moet worden. (4)

In het zoo beroemde gesticht te Hanwell zijn, volgens een officieel rapport van 1846 (5), van 1831 tot 1 Januarij 1846 opgenomen 2842 krankzinnigen, hersteld 678, hetgeen eene evenredigheid geeft van 0,24.

In het beroemde gesticht van dr. Roller te Illenau bij Achern, in het groot-hertogdom Baden, hetwelk de krankzinnigen uit het geheele hertogdom bevat, was de evenredigheid van de opgenomenen tot de herstelden, de onherstelbaar opgenomenen even als in onze statistieke tabellen er onder gerekend, van 1842 tot 1 Januarij 1847, als 544: 150 = 0,27,6 (6), hetgeen dus veel lager is dan de uitkomst van de geneeskundige gestichten in Nederland. In Sleeswijk bedroeg de verhouding van 1820 tot 1835 = 0,29,51 (7). In Siegburg, van 1835 tot 1840 = 0,30,73 (8). Wegens gebrek van algemeene statistieke opgaven van Frankrijk en Duitschland, is het moeijelijk hieromtrent eene eenigzins volledige vergelijking op te geven. In Salpêtrière en Bicêtre was, indien wij de ongeneeslijken, een getal van niet minder dan 9,170, uitzonderen, hetgeen een zeer groot verschil maakt, de evenredigheid van 1825 tot 1833 gelijk 8272: 2,727 = 0,33 (9) zoodat, niettegenstaande deze gewigtige uitzondering in hun voordeel, de uitkomst toch niet zoo hoog loopt, als die van onze gestichten.

Wij zouden deze vergelijkingen nog kunnen uitbreiden, vooral met bijzondere gestichten, doch vertrouwen, dat het opgegevene genoegzaam zal zijn om te overtuigen, dat Nederland zich thans geene vergelijking met het buitenland in dit opzigt meer behoeft te schamen.

Ook deze rubriek is weder verdeeld in stedelingen, landbewoners enz.

---

(1) Deze verhouding in de genezing ten opzigte der sekse verschilt in onderscheidene gestichten.

In Bicêtre en Salpêtrière werden van 1825 tot 1834 opgenomen:
3,458 mannen, hersteld 1,106 = 0,32
4,814 vrouwen, " 1,621 = 0,33,7.

Zie Desportes, Compte rendu, tableau 6.

In Hanwell waren van 1831 tot 1846:
van 1,412 mannen, hersteld 340 mannen = 0,24.
" 1,430 vrouwen, " 338 vrouwen = 0,23,6.

Zie het 77ste report van Hanwell.

In Bethlam integendeel waren van 1822 tot 1842:
van 1,782 mannen hersteld 823 = 0,46.
" 2,662 vrouwen " 1,446 = 0,54.

Zie Annal. médico-psychol, tom. 3, pag. 444.

Het getal herstelden schijnt dus over het algemeen iets gunstiger te zijn bij de vrouwen.

(2) Seelenstörungen pag. 92. In zijn later werk des malad. mental. Par. 1838 pag 92, geeft Esquirol de verhouding voor Engeland nog ongunstiger op, namelijk 16,516: 5,918 = 0,35,8.

(3) Dr. Schlemm, Bericht ueber das Brittische Irrenwesen; Berlin 1848.

(4) Battelle geeft eene evenredigheid op, welke zeer aanzienlijk afwijkt van die in den tekst vervat. Volgens hem zouden er over 5 jaren in al de gestichten in Engeland niet meer dan 0,22 hersteld zijn (Annales psychologiques, tom 4, pag. 399 sqq), doch deze opgaaf berust blijkbaar op eene verkeerde wijze van berekenen, daar deze schrijver de percentsgewijze uitkomsten van het getal herstelden tot dat der verpleegden (hetgeen een geheel andere maatstaf is dan de verhouding der herstelden tot de opgenomenen) zoo als die in het officieel Engelsche rapport van 1844 pag. 189 voorkomen, bij elkander getrokken en daarvan het middengetal opgegeven heeft.

(5) The 77 report of Hanwell, 1846, pag 35.

(6) Illenau, die Groszherzogliche Badische Heil-und Pflege-Anstalt. Rastatt; 1847, pag. 229.

(7) Schlemm, Bericht l. c. Tab. 13, pag. 66.

(8) Schlemm, l. c

(9) Desportes, Compte rendu sur le service des aliénés, Paris, 1835, tableau 6, series 1, 2, 3. Volgens Esquirol bedraagt deze evenredigheid in Charenton van 1826 tot 1833 0,33,26, Mal. ment. tom 2, pag. 687

Vergelijken wij in de eerste plaats het verschil in sterfte tusschen stedelingen en landbewoners, dan zien wij, dat in de drie jaren zijn opgenomen 894 stedelingen (10), gestorven 322 = 0,36. Opgenomen landbewoners 316, gestorven 90 = 0,28,5, hetgeen inderdaad een zeer aanzienlijk verschil oplevert, en waarvan de oorzaak waarschijnlijk aan de grootere armoede en uitputting en eene minder regelmatige leefwijze bij de stedelingen moet worden toegeschreven. Berekent men deze verhouding nog ten opzigte der sekse voor de drie jaren op 100, dan verkrijgt men:

453 mannelijke stedelingen op 179 overledenen = 0,39,5,
441 vrouwelijke " " 143 " = 0,32,4,
193 mannelijke landbewoners " 63 " = 0,32,6,
123 vrouwelijke " " 27 " = 0,22,

zoodat de sterfte bij de vrouwen in het algemeen, maar vooral onder de landbewoners, veel geringer is dan bij de mannen.

Maakt men nu dezelfde vergelijking ten opzigte der herstelden, dan blijkt dat van de 894 stedelingen in dien tijd hersteld ontslagen zijn 320, van de 316 opgenomen landbewoners 92, hetgeen op 100 gebragt geeft 0,36 herstelde stedelingen en slechts 0,29 herstelde landbewoners, waarvan de oorzaak wel alleen daarin zal te zoeken zijn, dat de laatsten zooveel later dan de stedelingen naar de gestichten worden vervoerd, wanneer eerst de nood dringt, zoo als wij reeds hierboven hebben opgemerkt, maar door welk verzuim dan ook voor hen de beste tijd van herstelling is verloren gegaan, en zij, evenredig, meer dan de stedelingen levenslang bewoners der gestichten blijven. Opmerkelijk is het nog, dat van de stedelingen naar evenredigheid meer mannen, van de landbewoners meer vrouwen hersteld zijn:

op 453: 167 = 100 opgenomen mannen stedelingen 0,36,9 herstelden
" 441: 153 = " " vrouwen " 0,34,7 "
" 193: 53 = " " mannen landbewoners 0,27,5 "
" 123: 39 = " " vrouwen " 0,31,7 "

De volgende afdeeling bevat de gehuwden en ongehuwden. Vergelijken wij ook dezen met elkander ten opzigte der herstelden en overledenen, dan verkrijgen wij:

op 575 opgenomen gehuwden 225 gestorven = 0,39.
" 635 " ongehuwden 187 " = 0,29,4.
" 573 " gehuwden 215 herstelden = 0,37,4.
" 635 " ongehuwden 197 " = 0,31.

dit geeft in sekse gescheiden voor gestorvenen:

304 opgenomen gehuwde mannen tot 131 gestorven = 0,43
271 " " vrouwen " 94 " = 0,34,7.
342 " ongehuwde mannen " 111 " = 0,32,5.
293 " " vrouwen " 76 " 0,25,9.

en voor herstelden:

304 opgenomen gehuwde mannen tot 110 herstelden = 0,36,
271 " " vrouwen " 105 " = 0,38,7,
342 " " mannen " 110 " = 0,32,
293 " " vrouwen " 87 " = 0,29,7.

Hieruit schijnt te blijken, dat van de gehuwden, naar evenredigheid, meer sterven, dan van de ongehuwden = 0,39: 0,29,4, doordien zich onder de gehuwden in het algemeen meer bejaarden bevinden.

Daarentegen zijn ook van de gehuwden meer hersteld, dan van de ongehuwden = 0,37,4: 0,31; en bijzonder van de gehuwde vrouwen meer dan van de ongehuwde = 0,38,7: 0,29,7, doordien krankzinnigheid na het kraambed, welke niet zelden voorkomt, veel ligter voor herstel vatbaar is, dan die uit andere oorzaken is ontstaan. Berekeningen over een grooter tijdvak zullen dit vermoedelijk nader bevestigen.

Ten opzigte der recidiven is het even moeijelijk eenige verhouding op te maken wegens het getal vertrokkenen, als voor dat der opgenomenen, en zulks ter zake der reeds hiervoren opgemerkte onzekerheid der opgaven te dien aanzien. Vergelijken wij intusschen het geheele getal herstelden met het getal herstelde recidiven, dan vinden wij:

op 220 herstelde mannen 52 herstelde recidiven = 0,23,6.
" 192 " vrouwen 60 " " = 0,31,2.

Vroeger zagen wij, dat onder de opgenomene krankzinnigen meer vrouwelijke recidiven dan mannelijke voorkwamen = 0,21,3: 18. Hieruit blijkt dus niet alleen, dat onder de vrouwen het getal recidiven grooter is, hetgeen zich uit storingen van kraambed en menstruatie ligt verklaren laat, maar ook dat dezelve gemakkelijker hiervan herstellen, dan recidive mannen.

(Het vervolg hierna.)

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

** De Minister van Marine, van voornemen zijnde op den 18den Januarij aanstaande, onder zijne nadere goedkeuring, bij Inschrijving te doen Aanbesteden de Levering van:

255 Rollen Karldoek, N°. 2, van 33 Ned. Ellen de Rol, en
1000 Stuks Wollen Dekens,

Brengt ter kennis van de Gegadigden,

dat de Biljetten van Inschrijving vóór of uiterlijk op den 18den Januarij aanstaande, des morgens vóór twaalf ure, vrachtvrij aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage zullen behooren bezorgd te zijn, en zullen moeten bevatten de prijzen, voluit geschreven, waarvoor de Gegadigden de voorzegde Leveringen overeenkomstig de Voorwaarden in de Bestekken van Aanbesteding bepaald, voor een of meerdere termijnen zouden willen aannemen, het Karldoek de Rol, en de Wollen Dekens per Stuk, met opgave van de Namen, Voornamen en Woonplaatsen van de Inschrijvers en van hunne Borgen;

dat de Biljetten die door de Inschrijvers niet onderteekend zijn, of waarin bij-conditien worden voorgedragen, alsmede die, welke niet op zegel zijn geschreven, of waarop doorhalingen hebben plaats gehad, niet ter mededinging kunnen toegelaten maar ter zijde gelegd zullen worden;

dat de Bestekken van deze te doene Aanbesteding, dagelijks (Zondagen uitgezonderd), van tien ure des morgens tot twee ure des namiddags, voor de Gegadigden zullen ter lezing liggen ter Secretarie van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage en aan de Bureaux van de Directien der Marine te Amsterdam, Rotterdam en Vlissingen, alsmede ter Griffien van de Gouverneurs in de onderscheidene Provincien des Rijks, en dat het Staal en het Model overeenkomstig welke de Leveringen moeten geschieden, ter bezigtiging voorhanden zijn bij de Directien der Marine te Amsterdam en te Rotterdam.

's Gravenhage, den 6den Januarij 1849.

De Minister voornoemd,
J. C. Rijk.

---

(10) Het is niet mogelijk hier de verhouding tusschen het getal verpleegden en overledenen te vinden, daar van de vóór 1 Januarij 1844 reeds aanwezigen de verhouding tusschen stedelingen en landbewoners niet bekend is: men kan echter dit voor beide gelijk werkende achten; doch men verkrijgt door de verhouding tusschen de opgenomenen en gestorvenen te berekenen dan ook een veel hooger percentsgewijs cijfer, dan wij boven hebben opgegeven, waar wij als evenredigheid tusschen het grooter getal verpleegden en gestorvenen vonden 0,19,8.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Eerste Fortificatie-Directie.

OPENBARE AANBESTEDING.

Ingevolge magtiging en onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heer Minister van Oorlog, zal door den Kolonel D. Bos, Directeur der voornoemde Directie, of bij zijne afwezendheid door den Eerstaanwezenden Ingenieur te Veere, in het openbaar worden Aanbesteed:

Het Gewoon Éénjarig Onderhoud van en het doen van Herstellingen aan 's Rijks Fortificatie-Metsel- en Timmerwerken, 1849/50, te Veere.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben op Dingsdag den 16den Januarij 1849, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van den Logementhouder G. Hendrikse, te Veere, alwaar het Bestek acht dagen te voren ter lezing zal liggen; kunnende inmiddels nader onderrigt worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Veere.

De Kolonel, Directeur voornoemd,
Bos.

Eerste Fortificatie-Directie.

OPENBARE AANBESTEDING.

Ingevolge magtiging en onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heer Minister van Oorlog, zal door den Kolonel D. Bos, Directeur der voornoemde Directie, of bij zijne afwezendheid door den Eerstaanwezenden Ingenieur te Terneuzen, in het openbaar worden Aanbesteed:

Het Bestraten van een gedeelte terrein; het plaatsen van Kookketels; het maken van Houten Beschotten en eenige Geweerrakken, alles om en binnen de Bomvrije Arsenaal-Kazerne en de Kazerne-Cavalier, te Terneuzen, met Bijlevering van alle daartoe benoodigde Bouwstoffen.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben op Dingsdag den 16den Januarij 1849, des voormiddags ten elf ure, ten huize van den Logementhouder J. C. Steenkamp, te Terneuzen, alwaar het Bestek acht dagen te voren ter lezing zal liggen; kunnende inmiddels nader onderrigt worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur.

De Kolonel, Directeur voornoemd,
Bos.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

⁂ Het Verzoekschrift om Verlenging van Surseance van Betaling voor den tijd van Twaalf Maanden, door *C. de Bruijn en Zonen*, Suiker- en Gaz-Fabrikanten, wonende te Amsterdam, behoorlijk gepatenteerd, aan den Hoogen Raad der Nederlanden ingediend, is, bij appointement van 20 December 1848, gesteld in handen van de Edel Hoog Achtbare Heeren Mrs. *van Steenbergen* en *Modderman*, als Raden-Commissarissen;

En hebben dezelve Heeren Raden-Commissarissen bevolen, dat de Verzoekers, benevens alle hunne Schuldeischers, voor Hun Edel Hoog Achtbaren zullen verschijnen, in eene der Geregtszalen van den Hoogen Raad, op Donderdag den vijftienden Februarij 1800 negen en veertig, des voormiddags ten tien ure, ter voldoening aan de Artikelen 912 en 913 van het Wetboek van Koophandel.

Afschriften van het Verzoekschrift en van de Bescheiden zijn inmiddels ter inzage nedergelegd, zoowel ter Griffie van den Hoogen Raad, als ten Kantore van Mr. *C. H. Kuhn* en *J. G. Kuhn*, Procureurs te Amsterdam.

G. VAN DER JAGT *Wz.*
Procureur bij den Hoogen Raad.

BEKENDMAKING
ingevolge Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

Bij Notariele Acte, op den 3den Januarij 1849 te Rotterdam gepasseerd, deugdelijk geregistreerd, hebben de Ondergeteekenden, *Cornelis van Andel* en *Antoni van der Hoop* Jacobuszoon, beiden aldaar woonachtig, met elkander aangegaan eene Vennootschap tot het drijven van den Commissiehandel in Granen en andere Artikelen, dit vak betreffende, onder de Firma van *van Andel en van der Hoop*, welke door beide de Vennooten zal worden geteekend, in en omtrent alle Zaken den voornoemden Handel direct betreffende, zonder die nogtans te mogen bezigen tot het teekenen van promessen, acceptatien, obligatien, borgtogten of andere soortgelijke particuliere engagementen, als waartoe, om voor de Vennootschap verbindende te zijn, de privé Handteekening van beide de Compagnons zal worden vereischt; zijnde de genoemde Vennootschap aangegaan voor den tijd van Drie Jaren, te rekenen van den 1sten Januarij jongstleden, en mitsdien zullende eindigen den laatsten December 1851, terwijl het daarvoor sal worden gehouden, dat dezelve vervolgens telkens op nieuw weder voor Drie Jaren is gecontinueerd, ingeval die door geen der Vennooten Zes Maanden vòòr de eindiging van elken termijn zal zijn opgezegd.

Rotterdam, 9 Januarij 1849.

C. VAN ANDEL.
ANT. VAN DER HOOP.

⁂ Die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan den boedel van *Agnesia Catharina Jacobina Sigel*, in leven Weduwe van *Cornelis Vuijk*, gewoond hebbende en overleden te Loosduinen, wordt verzocht daarvan vóór den 1sten Februarij 1849 opgaaf of betaling te doen aan den Heer *G. Kersten*, aan de Hollewatering, onder Monster, of aan den Notaris *A. J. Murray*, te Monster.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

STAAT van Nalatenschappen en Gelden, welke onder ultimo December 1847 meer dan VIJF *jaren onder beheer der Weeskamer te Batavia zijn verbleven en toebehooren aan Onbekende Erfgenamen, en welke eenig en alleen bij de genoemde Weeskamer kunnen worden gereclameerd, tot welke Kamer de belanghebbenden mitsdien worden verwezen.*

NAMEN der ERFLATERS.	QUALITEIT.	DATUM EN PLAATS van OVERLIJDEN.	SEDERT WANNEER onder beheer der WEESKAMER.	BEDRAG der KAPITALEN.	*Aanmerkingen.*
Schuler, J. H. van	Surnumerair bij de landelijke inkomsten en cultures,	Op den 18den Mei 1841 in het hospitaal te Palimanang,	Januarij 1842,	f 130.00	
Petzel, Janna Cornelia, wed. van Augustijn Pieter Anthonijs	Zonder beroep,	Op den 9den Februarij 1842 te Batavia,	April 1842,	185.68	
Cornard, Pierre François	Gepensionneerd fuselier,	Op den 21sten Maart 1842 in het hospitaal te Weltevreden,	idem,	7.94	
Winckelman, Carl von	Gepensionneerd Inspecteur-Generaal der koffij-cultuur,	Op den 25sten Augustus 1841 te Tjandjoer,	idem,	1,181.20	Bij testament, gepasseerd voor den notaris A. R. Vermeulen, dd. 16 Jan. 1841, nº. 1, heeft de testateur eenige legaten vermaakt die aan de belanghebbenden zijn uitgekeerd; zijnde vorenstaande som het restant-saldo des boedels, waarover door den testateur bij evengemeld testament niet is beschikt.
Nichols, Robert	Ontslagen stuurman van de Ned. Ind. brik *Orestes*,	Op den 16den April 1842 te Batavia,	idem,	168.30	
Charles, Jan	Gepasporteerd fuselier,	Op den 7sten Maart 1841 in het hospitaal te Weltevreden,	Mei 1842,	21.97	
Gillet, J. R.	Gepensionneerd sergeant,	Op den 17den Februarij 1841 in het hospitaal te Muntok,	idem,	19.51	
Hakke of Bakke, Johannes Huisman	Zonder beroep,	Op den 25sten Maart 1842 aan boord van Zr. Ms. brik *de Postillon*,	idem,	9.39	
Style, Henry	Opperstuurman bij de civile marine,	Op den 11den October 1841 te Timor Koepang,	Augustus 1842,	140.24	
Jones, Horatio	2de Stuurman aan boord van het Amerik. schip *Ann*.	Op den 27sten Julij 1842 in het milit. hospitaal te Weltevreden,	September 1842	9.57	
Pohlman, Herman	2de Stuurman aan boord van de schoener *Hagedis*,	idem,	Augustus 1842,	14.87	
Ermans, Kaatje, wed. Theod. Gilson	Zonder beroep,	Op den 3den Augustus 1841 te Pamanoekan,	September 1842	94.28	
Takes, Willem Tiebrand.	Gezagvoerder van de Ned. In de schoener *Bee*,	Op den 27sten Augustus 1842 in het mil. hospitaal te Weltevreden	idem,	11.41	
Johannes, Jan	Ziekenoppasser bij het mil. hospitaal te Weltevreden,	Op den 12den Augustus 1842 te Batavia,	idem,	8.38	
Beek, Annie, wed. L. H. Koch,	Zonder beroep,	Op den 12den September 1842 te Batavia,	October 1842,	59.03	
Darmstadt, Johann Heinrich	Herbergier,	Op den 20sten December 1841 te Bandong (Preanger regentsch.),	idem,	2,099.47½	
Kramer, Maria	Zonder beroep,	Op den 6den Januarij 1842 te Tagal-Waroe (resid. Krawang)	idem,	4,038.03	
Randa, Cornelis	Gepensionneerd militair,	Op den 15den December 1840 te Cheribon,	December 1842,	7.01½	

Batavia, ter Weeskamer, den 30sten Mei 1848.
President en Leden,
D. G. REITZ.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris,
H. J. VAN DER PLAS.

Voor de opmaking:
De Boekhouder,
F. VON ENDE.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.